

ČESKÁ VIZE

nejdůležitější hodnoty, na kterých by měla stát budoucnost naší společnosti

*Dialog centrum a Divadlo Husa na provázku ve spolupráci s Masarykovou univerzitou oslovilo sto českých osobností a poprosilo je, aby pro projekt **Úsvit v Čechách (KABINET HAVEL)** formulovali: jakou vlastně máme dnes naději? Odpověděli celkem devadesát dva oslovení (seznam viz níže). Popravdě: Napřed jen sedm, pak se to ale chytlo. Tomáš Mozga to nicméně pořád dokola musel urgovat – někdy i jedenáctkrát po sobě...*

Není nic jednoduššího, než myslet si, že blahobyt bude trvat věčně. Nebude. Společnost naší republiky se začíná pozvolna, ale nicméně nebezpečně, blížit ke kritickému bodu rozpadu hodnot. Ten by se následně mohl zasloužit i o rozpad společnosti. Naši studenti vykazují postupně horší výsledky v řadě oborů- a to zejména ve srovnání s jinými zeměmi. V rámci Evropské unie zaostáváme v počtu vysokoškolsky vzdělaných osob v populaci. Byla přerušena kontinuita s evropskou i světovou intelektuální elitou. V národě je zřetelná absence duchovních hodnot.

Jak z toho ven?

Podporou výuky světových jazyků u celé populace.

Na druhém stupni základních škol je třeba **posílit výuku moderních dějin**. Učit přitom musí jen talentovaní a vyvolení. Právě jen ti mohou očekávat, že vzdělávaná generace bude lepší než jsou oni.

Pěstovat kritické myšlení spočívající ve schopnosti vést dialog a argumentovat.

Zvýšit společenský respekt k pravidlům.

Nelhat. Nepodplácet. Nekrást. Nepřejídat se. Nezávidět.

Být hrdý na svou zem.

Naučit se znovu úctě a **vděčnosti** za své bytí.

Pomáhat slabším. Držet slovo. **Být skromný.** Poctivý. Čestný. Slušný. Mít úctu.

Jsme relativně malá země a tudíž pro nás není trapnější role, než velikášství.

Na vedoucích místech v národě pak ať stojí **osobnosti**, nikoliv mravní trosky.

Lhostejnost k druhým a lhostejnost k osudu celku je přesně tím, co otevírá dveře zlu.

Důležité je rovněž- **číst si.**

Jde o to, aby fungovala **krása**, a to nejen zjevná.

Velkou a doposud nejmenovanou hodnotou tedy musí být **udržování paměti** (postavené na lásce). Ze všeho nejvíc dnes totiž potřebujeme **duchovnost**.

Je třeba osvojit si znovu schopnost slavit svátky. Za zásadní považujeme zákonem stanovenou zavírací dobu všech obchodů o nedělích a svátcích, jednak abychom změnili svůj životní styl, jednak aby mohli mít volno taky všechny prodavačky, všichni pekaři a všichni řidiči těch aut, co nám vozí blahobyt. Často to bývají matky, které tak chybí v rodinách... **Nejdůležitější hodnotou** každé společnosti je totiž **rodina**. Rodina cítící velkou oporu, nesoucí prestiž, ale také pověření.

Potřebujeme **rozvinout novou kvalitu úcty, novou podobu spirituality**, která dokáže hlouběji porozumět skrytému géniu života.

Svobodně myslet a svobodně mluvit.

Převzít **zodpovědnost za věci veřejné.**

Odmítnout život na úkor budoucnosti.

Naučit se žít život jako službu. **Mít radost ze štěstí druhých.**

Česká republika se vposledku musí, ať se jí to líbí a nebo ne, **vyrovnat s postojem k otázce existence Boha**. Bájnému mýtu šířenému před 20 lety, že naším jediným a nejdůležitějším „bohem“ je ekonomika, snad už dnes nevěří ani ten, kdo ho tenkrát tak vehementně proklamoval.

Je třeba **příznat svá pochybení.**

Úplně na závěr pak navrhuje **vytvoření instituce Evropské knihovny na českém území**. Milan Kundera napsal: „...*co odlišuje malý národ od velkého, není fyzický rozměr jeho teritoria, ani počet obyvatel, ale skutečnost, že pro malé národy není jejich historie a kultura samozřejmou součástí jejich existence*“. Mělo by se začít uvažovat o knihovně jako o instituci, která by mohla změnit postavení Prahy a České republiky ve vztahu k celé Evropě.

21. století bude stoletím celosvětového rozvoje **znalostní společnosti**. Naše země má ty nejlepší předpoklady stát se jedním z nejvýznamnějších vzdělanostních center Evropy.

Co je samozřejmé na tom, že vůbec existuji? Co je samozřejmé na tom, že existuje – navzdory základním fyzikálním zákonům vesmíru – živý tvor, který se může něčemu divit? A co je samozřejmé na tom, že existuje vůbec vesmír, tento nepředstavitelně velký soubor nepředstavitelně podivných událostí, objektů, jevů a vztahů?

Údiv nad nesamozřejmostí všeho, co tvoří náš svět, je prvním impulzem k otázce, jaký to všechno má smysl, proč to všechno je, proč vůbec něco je. To nevíme a nikdy se nedozvíme. Není vyloučeno, že to všechno je zde jen proto, abychom se měli čemu divit. A že my tu jsme jen proto, aby se měl kdo divit. Ale takovými úvahami žádné tajemství neodstraníme. Ihned se lze zeptat: proč je vůbec zapotřebí, aby se někdo něčemu divil?

Jde o to **nevzdat to**.

Poznámka: Česká vize 2009 vznikla na základě podnětů 92 osobností. Svými podněty přispěli: Madeleine Albrightová, Jan Benda, Stanislav Bernard, Jan Budař, Vojtěch Cíkrle, Václav Cílek, Václav Cvrček, Michal Dalecký, Jiří X. Doležal, Jan Duda, Milena Flodrová, Luděk Galuška, Libor Grubhoffer, Jiří Grygar, Lukáš Hadrava, Tomáš Halík, Eva M. Hejzlarová, Eva Herrmannová, Martin Hilský, Ivan Holoubek, Michal Horáček, Vít Hrdoušek, Jan Hron, Antonín Huvar, Karel Hvizďala, Helena Illnerová, Martin Jahn, Jeroným Janíček, Kateřina Janků, Jakub Jareš, Eva Jiřičná, Pavel Jungwirth, Vladimír Just, Petr Kadlec, Tomáš Kára, Erazim Kohák, Rut Kolínská, Stanislav Komárek, Ladislava Košíková, Josef Kovalčuk, Zbyněk Král, Lumír Krejčí, Marta Kubišová, Petr Langer, Zdeněk Lukeš, Lukáš Evžen Martinec, Eva Matějková, Veronika Matějková, Ivo Mathé, Ivan Medek, Kateřina Melenová, Josef Michl, Petr Mikšíček, Meda Mládková, Vladimír Morávek, Luděk Niedermayer, Roman Onderka, Vlastimil Ondra, Petr Oslzlý, Teřana Ostapčuk, Miroslav Oščatka, Jiří Pavlica, Jan Payne, Markéta Pilátová, Josef Pleskot, Jiří Plocek, Petra Procházková, Martin C. Putna, Martin Reiner, Blanka Říhová, Jan Sokol, Olga Sommerová, Thomas Donaldson Sparling, Jana Stávková, David Storch, Jiří Stránský, Kateřina Šedá, Jiřina Šiklová, Marek Špalek, Jindřich Štreit, Hana Šůrová, Pavel Švanda, Rudolf Švaříček, Erik Tabery, Milan Uhde, Ludvík Vaculík, Vlastimil Veselý, Zbyněk Vybíral, Petr Zelenka, Ladislav Zeman, Jiří Zemánek, Miroslav Zikmund

Děkujeme jim všem.

PETR OSLZLÝ
VLADIMÍR MORÁVEK
VÁCLAV HAVEL
JACQUES RUPNIK
JIŘÍ GRUŠA
TOMÁŠ MOZGA